

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 434/2020-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., Staré Grunty 162, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Kubík, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ■ ■ [REDAKOVANÉ] ■ [REDAKOVANÉ] ■ [REDAKOVANÉ] ■ [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., Staré Grunty 162, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Kubík, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu“) a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Označená vec sťažovateľky, ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 977/2020, bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) členom IV. senátu ústavného súdu, pracujúceho v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Ladislav Duditš a Libor Duľa.

2.1 Dňa 14. mája 2020 sudca spravodajca Libor Duľa podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci sťažovateľky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd uznesením

č. k. I. ÚS 289/2020-8 z 9. júna 2020 podľa § 49 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde rozhodol, že sudca (spravodajca) Libor Duľa je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 977/2020. Podľa čl. III. ods. 1 písm. d) a ods. 3 rozvrhu práce sa novým sudcom spravodajcom v tejto veci stal sudca Peter Straka.

2.2 Dňa 14. mája 2020 oznámil podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde predsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci sťažovateľky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj predseda senátu Miroslav Duriš. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 289/2020-8 z 9. júna 2020 podľa § 49 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde rozhodol, že sudca (predseda senátu) Miroslav Duriš nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 977/2020.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke bolo uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka úradu špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020 vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania zločinu prijímania úplatku formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a iné.

3.1 Sťažovateľka ako sudkyňa Krajského súdu v Bratislave s dočasne pozastaveným výkonom funkcie bola 11. marca 2020 zadržaním obmedzená na osobnej slobode a 12. marca 2020 Generálny prokurátor Slovenskej republiky požiadal ústavný súd o udelenie súhlasu so vzatím sťažovateľky do väzby podľa čl. 136 ods. 3 ústavy. Ústavný súd súhlas so vzatím sťažovateľky do väzby dal uznesením č. k. PL. ÚS 4/2020-94 z 12. marca 2020.

3.2 Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020 podľa § 87 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) rozhodol o vzatí sťažovateľky do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (ďalej aj „kolúzna väzba“), pričom jej väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd, rozhodujúc (aj) o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry, uznesením sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca

2020 podľa § 194 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku (okrem iného) zrušil napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu vo výroku, ktorým sťažovateľka bola vzatá do väzby, a sám podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku vzal sťažovateľku do väzby nielen z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b), ale aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej aj „preventívna väzba“). Sťažnosť sťažovateľky proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu najvyšší súd svojím napadnutým rozhodnutím zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich v záhlaví tohto uznesenia označených práv garantovaných ústavou a dohovorom, ku ktorému podľa nej došlo napadnutým rozhodnutím špecializovaného trestného súdu, ako aj napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu (vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal).

4.1 Sťažovateľka argumentuje, že namietané rozhodnutia všeobecných súdov o jej vzatí do väzby nie sú založené na konkrétnych skutočnostiach, ktoré by napĺňali deklarované väzobné dôvody, ale vychádzajú len zo všeobecných a abstraktných úvah, navyše, vzťahujúcich sa na samotné skutky, zo spáchania ktorých je obvinená. Podľa jej názoru z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu možno identifikovať tri dôvody, pre ktoré bola vzatá do väzby, a to *«(a) osobnostná skladba sťažovateľky, (b) jej údajná príslušnosť k „dobre fungujúcemu stroju“, konajúcemu v prospech [REDAKOVANÉ], a (c) popieranie viny»*, pričom *„je nepochybné, že ani jeden z týchto dôvodov nepredstavuje konkrétnu skutočnosť, ktorá by vytvárala alebo zvyšovala riziko či už pokračovania v trestnej činnosti alebo kolúzneho konania“*. Navyše, *«Z odôvodnenia napadnutých uznesení sa javí, že jediným reálnym „dôvodom“ väzby je úsilie súdu prispieť k obnove dôveryhodnosti justičného systému ako naliehavej požiadavky verejného záujmu. Inak povedané, najvyšší súd je zjavne motivovaný vyjsť v ústrety spoločenskému dopytu po väzobnom stíhaní sťažovateľky.»*.

4.2 Z hľadiska naplnenia materiálnych predpokladov väzby sťažovateľka argumentuje tým, že:

«Po prvé, situáciu, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, možno popísať ako situáciu absolútneho spoločenského odsúdenia a v súčasnom období nepochybne aj straty akejkoľvek reálnej možnosti uplatniť sa v pôvodnej profesii. Sťažovateľka nie je súčasťou

ani výkonnej, ani súdnej moci (formálne je síce sudkyňou, avšak jej výkon funkcie je pozastavený minimálne dvoma rozhodnutiami disciplinárnych senátov, funkciu sudcu nevykonáva viac ako 8 rokov a v systéme súdnictva nemá žiadne funkčné ani mocenské postavenie), a nemá žiadnu formálnu ani neformálnu možnosť, aby smerom k justičným orgánom vyvíjala akýkoľvek tlak či dokonca ovplyvňovala ich rozhodovaciu činnosť, a teda akokoľvek pokračovala v trestnej činnosti, z ktorej je obvinená a ktorú popiera. Pokračovanie, v páchaní trestnej činnosti rovnakej povahy, pre akú sa vedie trestné konanie, je absolútne nepredstaviteľné nielen zo subjektívneho, ale aj z objektívneho hľadiska. Naopak, existujú všetky dôvody pre záver, že aj keby sťažovateľka veľmi chcela, subjektívne aj objektívne sú jej možnosti pokračovať v páchaní údajnej trestnej činnosti na slobode nulové. K obdobnému záveru napokon dospel aj ŠTS.

Po druhé, v súvislosti s uvedeným je podstatný aj rozsah a intenzita verejnej kontroly sťažovateľky a zásadných obmedzení jej súkromia. Sťažovateľka je nielen spoločensky „obnažená“, a to v rozsahu, ktorý sám osebe vyvoláva pochybnosti o ústavnosti a zákonnosti zásahov do jej súkromia, ale naďalej zostáva predmetom intenzívneho mediálneho „dozoru“, ktorý by sa v prípade jej prepustenia z väzby nepochybne ešte zvýšil. Je absolútne, nepredstaviteľné a objektívne vylúčené, aby za okolností, v akých sa sťažovateľka nachádza a v akých by sa nachádzala aj v prípade ústavne konformnej ochrany jej osobnej slobody, t.j. v prípade jej prepustenia z väzby, mohla pokračovať v páchaní údajnej trestnej činnosti, z ktorej je obvinená alebo v ovplyvňovaní svedkov.

Po tretie, sťažovateľka síce trestnú činnosť popiera a trvá na svojej nevine, ale ak by aj bolo možné vyjsť z úvah najvyššieho súdu, že v minulosti bola súčasťou „dobro fungujúceho stroja“, pôsobiaceho v prospech [REDAKOVANÉ], práve obsah a štruktúra týchto úvah činí riziko pokračovania v trestnej činnosti úplne bezpredmetné. Ak by aj takáto mašinéria skutočne v minulosti existovala (pričom sťažovateľka svoju účasť v nej popiera), zo všetkých notoricky známych okolností, vrátane priebehu vyšetrovania, vyplýva, že je v plnom rozsahu a nezvratne znefunkčnená.

Po štvrté, z odôvodnenia oboch napadnutých rozhodnutí je okrem už spomenutých faktorov zrejmé aj to, že konajúce súdy nachádzajú dôvodnosť (nevyhnutnosť) väzby v dôvodnosti samotného trestného stíhania. Zásadným spôsobom tak negujú skutočnosť, že dôvodnosť trestného stíhania je síce nevyhnutnou, ale nie dostatočnou podmienkou

zákonnosti a ústavnosti väzby. Ak by aj trestné stíhanie sťažovateľky bolo dôvodným, nijako to konajúce súdy nezbavuje povinnosti identifikovať konkrétne skutočnosti, odôvodňujúce obavu z jej kolúzneho konania alebo pokračovania v údajnej trestnej činnosti, ani povinnosti posúdiť a presvedčivo odôvodniť nevyhnutnosť väzby ako výnimočného opatrenia, ktorého opodstatnenosť podlieha reštriktívnemu výkladu.»

4.3 Sťažovateľka tiež namieta, že všeobecné súdy sa v jej veci riadne nezaoberali proporcionalitou väzby, t. j. otázkou, či jej väzobné stíhanie je nevyhnutné, alebo je možné účel väzby dosiahnuť aj menej invazívnym opatrením, napr. dohľadom probačného a mediačného úradníka. V tejto súvislosti špecializovanému trestnému súdu vytkla to, že sa *„namiesto vykonania povinného testu proporcionality a podrobného posúdenia rizík v prípade nariadenia menej invazívnych nástrojov štátneho dohľadu dopustil neprípustnej skratky, výslovne zakázanej ustálenou judikatúrou: kolúzna väzba je nevyhnutná, pretože treba vypočítať množstvo svedkov, a teda probačný dohľad nestačí. Sťažovateľka považuje za nepochybné, že takéto odôvodnenie rozhodnutia bezprostredne odporuje vyššie citovaným záverom tak ústavného súdu, ako aj ESLP.“*

4.4 Napokon sťažovateľka namieta, že najvyšší súd jej svojím postupom *„znemožnil osobnú účasť“* na zasadnutí, na ktorom sa rozhodovalo (aj) o jej sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu. V tejto súvislosti tiež uvádza: *«... prípadný súlad postupu najvyššieho súdu s Trestným poriadkom v žiadnom rozsahu nekompenzuje nesúlad takého postupu s dohovorom. ESLP totiž vyslovil, že „členský štát, ktorý umožňuje opravný prostriedok voči rozhodnutiam o vzatí do väzby je povinný dotknutým stranám zabezpečiť v odvolacom konaní rovnaké záruky, ako v konaní na prvom stupni... a že prítomnosť sťažovateľov a ich právnych zástupcov na konaní prvostupňového súdu nezbavuje členský štát povinnosti zabezpečiť ich osobnú účasť na konaní súdu rozhodujúcom o opravnom prostriedku...“ (Tarau v. Rumunsko, § 60).»*

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľky na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky zo dňa 20. marca 2020, sp. zn. 3 Tost/12/2020 a uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 14. marca 2020, sp. zn. 5Tp/2/2020 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. marca 2020, sp. zn. 3 Tost/12/2020 a uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 14. marca 2020, sp. zn. 5Tp/2/2020 sa zrušujú a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby sťažovateľku neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Špecializovaný trestný súd sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia, na účet jej právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

5.1 Sťažovateľka v súvislosti s návrhom na rozhodnutie ústavného súdu tiež uvádza, že „pre prípad, ak by ústavný súd dospel k záveru, že na účely ochrany ústavy nie je účelné rozhodnúť o prepustení sťažovateľky z väzby, ale len vec vrátiť sťažnostnému súdu na nové, ústavne konformné rozhodnutie“, navrhuje „eventuálny petit“, v rámci ktorého namiesto príkazu najvyššiemu súdu, aby ju bezodkladne prepustil na slobodu, navrhuje po zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie.

5.2 Sťažovateľka podaním z 24. augusta 2020 urgovala rozhodnutie ústavného súdu s poukázaním na zhoršený zdravotný stav a povahu ústavnej sťažnosti.

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľky

6. Ústavný súd 2. júla 2020 vyzval predsedu najvyššieho súdu a predsedu špecializovaného trestného súdu na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti.

6.1 Najvyšší súd na túto výzvu reagoval vyjadrením zo 17. júla 2020: „... nad rámec odôvodnenia predmetného rozhodnutia uvádzam, postup i napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu už boli predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod SP. zn. II. ÚS 274/2020, a to v podstate na základe obsahovo totožných námietok, ktoré uplatňuje sťažovateľka aj v tomto konaní. Navrhujem preto ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tiež ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.“

6.2 V prílohe k podaniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. Spr 151/20 z 3. júla 2020 zákonný sudca, ktorý rozhoduje v napadnutom konaní, uviedol, že jeho rozhodnutie o väzbe sťažovateľky je zákonné, v súlade s ústavou a taktiež medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Sťažovateľka namieta, že z odôvodnenia napadnutých uznesení sa jej ako skutočný dôvod väzby javí naliehavý verejný záujem na obnove dôveryhodnosti justície, pričom tento väzobný dôvod nie je obsiahnutý v ústave ani dohovore. Takisto namieta nevykonanie testu proporcionality predmetnými súdmi, nedostatočné odôvodnenie prítomnosti dôvodov väzby a nevyhnutnosti ich uvalenia. Sťažovateľka vytyka, že odôvodnenie kolúzne väzby skrz potrebu vypočítania veľkého množstva svedkov sa odkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe (najvyšší súd, sp. zn. 2 Ntv 97/1992). Zákonný sudca uviedol, že rozhodnutie o väzbe sťažovateľky riadne odôvodnil, a to materiálne, ako aj formálne, pričom zachoval princíp prezumpcie nevinu. Ako materiálne dôvody väzby slúžili konkrétne dôkazy, ktoré nasvedčovali tomu, že skutok napĺňajúci znaky trestného činu sa stal a existujú dôvody na podozrenie, že ho spáchala práve sťažovateľka. Ako formálny dôvod zákonný sudca uviedol, že existuje reálna obava z ovplyvňovania svedkov, pretože samotný skutok, z ktorého je sťažovateľka obvinená, súvisí práve s ovplyvňovaním sudkyne [REDAKOVANÉ], ktorá mala vykazovať znaky poslušnosti a submisívnosti aj za cenu porušenia zákona. Tento záver podporuje aj nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 162/2016 z 9. marca 2016: „*Vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia po vznesení obvinenia Trestný poriadok nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu...*“ Zákonný sudca poukazuje aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990, na základe ktorého potvrdzuje, že „*Dôvodné podozrenie teda predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu...*“

... *Každé rozhodovanie o väzbe sa tak odohráva v rovine pravdepodobnosti – a nie istoty ohľadne dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe.*“

Zákonný sudca nesúhlasí s tvrdením sťažovateľky, že sudca pri vymedzení formálnych dôvodov väzby vychádzal z nutnosti výsluchu viacerých svedkov, ktorí ešte ani nie sú ustálení, čím mal konať v rozpore s ustálenou súdnou praxou. V tomto prípade ide o konštatovanie súdu (strana 14 napadnutého uznesenia) v rámci testu proporcionality, resp. v rámci úvahy o nemožnosti nahradenia výkonu väzby probačným či mediačným dohľadom. Dôvody väzby boli pritom už ustálené.

V závere vyjadrenia špecializovaného trestného súdu je uvedené: „Záverom si dovoľujem dať do pozornosti, že sťažovateľka bola v tom čase stíhaná za skutok po právnej stránke kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin, v ktorom prípade je možné dohľad nariadiť iba v prípade existencie výnimočných okolností prípadu (§ 80 ods. 2 Tr. poriadku), pričom žiadne také okolnosti v čase rozhodovania o jej väzbe neexistovali...

... Záverom si dovoľujem navrhnúť, aby Ústavný súd SR na neverejnom zasadnutí ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] ako zjavne neopodstatnenú odmietol.“

6.3 Sťažovateľka sa k stanovisku špecializovaného trestného súdu vyjadrila podaním z 30. júla 2020 „... vyjadrenie ŠTS v žiadnom ohľade nevyvracia... absenciu konkrétnych skutkových okolností, z ktorých by vyplývalo riziko marenia vyšetrovania alebo ovplyvňovania svedkov zo strany sťažovateľky... v odôvodnení príslušných rozhodnutí ŠTS a NS SR nachádzajú výlučne všeobecné úvahy bez opory v konkrétnych skutkových okolnostiach. Máme zato, že pokiaľ ŠTS neuviedol konkrétne skutkové okolnosti... väzba nie je... nevyhnutná. Dôvodom väzobného stíhania rozhodne nemôže byť potreba vykonania výsluchu viacerých svedkov... Predbežný záver súdu o dôvodnosti trestného stíhania je podmienkou nevyhnutnou, nie však dostatočujúcou na zákonnosť väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1 pís. b) TP.

... netvrdíme, že by predbežným záverom súdu o dôvodnosti trestného stíhania samým osebe došlo k zásahu do práv sťažovateľky. Tvrdíme, že k zásahu do jej práv došlo najmä tým, že súd svoj záver o existencii väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 pís. b) TP, teda obavu, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, neodôvodnil konkrétnymi skutočnosťami ani konkrétnym správaním sťažovateľky, ale výlučne všeobecnými úvahami. Pokiaľ by sme... riziko marenia vyšetrovania neposudzovali podľa konkrétneho konania obvineného a iných konkrétnych skutkových okolností, takýto prístup by zákonite viedol

k tomu, že väzobné stíhanie by sa v prípade akýchkoľvek závažnejších obvinení, ktoré sa predbežne javia ako dôvodné, stalo pravidlom... Zákonnú úpravu výnimiek z pravidla v zásade stíhať na slobode uvedenú v § 71 TP preto treba vždy vykladať reštriktívne...“

6.4 K stanovisku najvyššieho súdu sa sťažovateľka vyjadrila v podaní z 30. júla 2020 „Najvyšší súd sa v svojom stanovisku dôvodmi sťažnosti nezaoberá, poukazuje iba na rozhodnutie Ústavného súdu v inej veci týkajúcej sa iného sťažovateľa. K tomu poznamenávame, že dôvody väzby nemôžu byť nikdy paušálne, ale vždy sa musia vzťahovať na konkrétneho obvineného, konkrétny skutok a predovšetkým konkrétne dôvody, pre ktoré existuje údajná obava z pokračovania v trestnej činnosti alebo marenia vyšetrovania. Je zrejmé, že prípadná existencia takejto obavy u jedného obvineného v žiadnom prípade nezdôvodňuje existenciu obdobnej obavy u iného obvineného. Takáto paušálna argumentácia je pri zdôvodňovaní nevyhnutnosti väzby neprípustná...“

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Dňa 1. marca 2019 nadobudol

účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

13.1 Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 192 ods. 3 prvej vety Trestného poriadku o sťažnosti podľa § 190 ods. 3 proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, okrem uznesenia podľa § 403 rozhodne nadriadený súd na verejnom zasadnutí a o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby na neverejnom zasadnutí do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie.

13.2 Podľa § 302 ods. 1 a 2 prvej vety Trestného poriadku neverejné zasadnutie sa koná za stálej prítomnosti všetkých členov senátu a zapisovateľa (ods. 1). Iné osoby sú z účasti na neverejnom zasadnutí vylúčené; pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť (ods. 2 prvá veta).

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

15. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom; b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom; c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej

v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní; d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán; e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov; f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

15.1 Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti

väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07).

17. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

17.1 Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

18. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne

alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky ESĽP vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, s3ria A, 3. 33, s. 19 – 20, bod 45, a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, 3. 28358/95, bod 51]. Každ3 porušenie z3kona v pr3pade rozhodovania o v3zbe zaklad3 aj porušenie 3l. 17 ods. 2 a 5 3stavy, ako aj 3l. 5 ods. 1 dohovoru.

19. V zmysle judikat3ry ESĽP mus3 s3dna kontrola v3zby splňat' hmotnopr3vne aj procesn3 podmienky ustanoven3 vn3trošt3tnou legislat3vou a navyše mus3 byt' veden3 v s3lade s 3l. 5 dohovoru, ktor3m je ochrana jednotlivca pred svojv3ľou (rozsudok ESĽP Herczegfalvy c. Rak3sko z 24. 9. 1992). Požadavka presk3mania hmotn3ch podmienok („substantive requirement“) znamen3 povinnosť presk3mať okolnosti sved3iace pre a proti v3zbe a rozhodn3ť s poukazom na pr3vne krit3ri3, 3i s3 dan3 d3vody opodstatňuj3ce v3zbu, ako aj prepustenie osoby na slobodu, pokiaľ tak3 d3vody neexistuj3 (rozsudok ESĽP Schiesser c. Švaj3iarsko, 1979, rozsudok ESĽP Brogan and Others c. Anglicko z 29. 11. 1988, s3ria A, 3. 154-B, rozsudok ESĽP Jecius c. Litva, bod 100, obdobne aj III. 3S 79/02). Je teda v3sostn3m pr3vom, ale aj povinnosťou v3eobecn3ho s3du sk3mať v3etky okolnosti sp3sobil3 vyvr3tiť alebo potvrdiť existenciu skuto3n3ho verejn3ho z3ujmu od3vodňuj3ceho so zreteľom na prezumpciu neviny v3nimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o v3zbe (rozsudok ESĽP vo veci T3th v. Rak3sko, 1991).

20. Z komentovan3ho znenia dohovoru vypl3va, že „ESĽP – podľ3 svojich vlastn3ch slov [pozri napr. Ignatenco, § 79; Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, 3. 5829/04, bod 184] – vo svojej judikat3re identifikoval štyri z3kladn3 d3vody, ktor3 m3žu od3vodňovat' v3zbu v trestnom konan3: nebezpe3enstvo 3teku [St3gm3ller proti Rak3sku, rozsudok, 10. 11. 1969, 3. 1602/62, bod 15], riziko, že obvinen3 m3že v pr3pade prepustenia marit' v3kon spravodlivosti [Wemhoff, bod 14] alebo sp3chať d'3lšie trestn3 3iny [Matznetter proti Rak3sku, rozsudok, 10. 11. 1969, 3. 2178/64, bod 9] alebo sp3sobiť narušenie verejn3ho poriadku [Letellier proti Franc3zsku, rozsudok, 26. 6. 1991, 3. 12369/86, bod 51]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochv3l, J., Bobek, M. Evropsk3 3mluva o lidsk3ch pr3v3ch. Koment3ř. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck 2012, str. 515).

20.1 3stavn3 s3d z3roveň považuje za potrebn3 zvyrazniť, že v každ3m jednotlivom pr3pade tvrden3ho porušenia z3kladn3ho pr3va na osobn3 slobodu je povinn3 pri svojom

rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, I. ÚS 59/2016).

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

V.

Rozhodnutia všeobecných súdov

22. Sťažovateľka v posudzovanej veci na základe argumentácie, ktorej podstata je opísaná v časti I (bod 4) tohto uznesenia, vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu namieta najmä nedostatok materiálnej podmienky jej väzby, spočívajúci (podľa nej) v neexistencii konkrétnych skutočností naplňujúcich najvyšším súdom deklarované dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

23. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí vzatie sťažovateľky do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku po teoreticko-právnom popise podstaty tohto inštitútu obmedzenia osobnej slobody odôvodnil (v podstate) tým, že na strane sťažovateľky boli (v tom čase) splnené formálne podmienky väzby (existencia uznesenia o vznesení obvinenia, súhlas ústavného súdu so vzatím sťažovateľky ako sudkyne do väzby, podanie návrhu prokurátora na jej vzatie do väzby), ako aj materiálne podmienky väzby (existencia dôvodného podozrenia zo spáchania stíhaných trestných činov a existencia konkrétnych zákonom ustanovených dôvodov väzby).

24. Naplnenie dôvodu tzv. kolúznei väzby sťažovateľky podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku najvyšší súd v jeho napadnutom rozhodnutí odôvodnil najmä takto:

«Obvinená síce poukazuje na neexistenciu „konkrétnych skutočností“ v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku ale opomenula, že dôvodná obava z kolúzneho konania a obava z pokračovania v trestnej činnosti môže vyplývať aj len z konania páchatel'a - § 71 ods. 1 Trestného poriadku - „... a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že...“ Týmto konaním sa samozrejme myslí konanie páchatel'a nielen po vznesení obvinenia, ale aj po čine a z hľadiska objektívnej konštelácie zahrňujúcej nielen osobu páchatel'a a všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu aj konanie a správanie sa páchatel'a ako celok.

Podstata konania, pre ktoré je obv. [REDAKOVANÉ] stíhaná, spočíva v manipulácii sudcov ([REDAKOVANÉ]) v tom ako, v prospech koho a za koľko majú rozhodovať jednotlivé kauzy, pričom za to mala byť „odmeňovaná“ obv. [REDAKOVANÉ] a tiež prostredníctvom neho mala „odmeňovať“ poslušných sudcov“. Opísané opakované konanie menovanej vo viacerých veciach a vo vzťahu k viacerým osobám sa stalo, podľa názoru najvyššieho súdu, pre menovanú súčasťou jej bežného života nehovoriac už o tom, že takto sa správala a konala z pozície [REDAKOVANÉ].

Takéto „bezškrupulózne“ správanie sa obv. [REDAKOVANÉ] sa nezmenilo ani po vznesení obvinenia, čo zreteľne dokumentuje jej ignorácia takých významných usvedčujúcich dôkazov, ako sú výpovede svedka [REDAKOVANÉ], či údaje z Threemy a v súvislosti s tým napr. jej odpoveď na otázku vyšetrovateľa pri výsluchu po zadržení aký je jej vzťah k spoluobvineným. Odpoveď „[REDAKOVANÉ] - nepoznám“... Už súčasná dôkazná situácia (viď. vyššie) totižto preukazuje opak. Navyiac svedok [REDAKOVANÉ] pri opise kauzy „Vodári“ vysvetlil, že záujem obv. [REDAKOVANÉ] na tejto veci „neopadol“ ani po vzatí obv. [REDAKOVANÉ] do väzby. Takéto správanie sa obvinenej samo o sebe pochopiteľne nemôže predstavovať žiadny dôvod väzby, ale poslúžilo najvyššiemu súdu na posúdenie osobnostnej skladby obvinenej.

Obv. [REDAKOVANÉ] bola súčasťou dobre fungujúceho stroja (viď. Threema ale i vyjadrenie obv. [REDAKOVANÉ] a svedka [REDAKOVANÉ]) búrajúceho základné princípy právneho štátu a ničiaceho dôveru v súdnictvo a v jeho spravodlivý a rovnaký

prístup k stranám sporu. Takéto jej konanie vnímajúc ho ako celok vo všetkých súvislostiach, nielen hľadajúc konkrétnu skutočnosť v zmysle §71 ods. 1 Trestného poriadku považuje najvyšší súd za konanie, ktoré vyvoláva obavu z jej kolúzných a pokračovacích aktivít v prípade, ak by nebola stíhaná väzobne, najmä ak spoluobvinení boli tiež súčasťou tohto stroja.»

25. Existenciu dôvodu tzv. preventívnej väzby na strane sťažovateľky podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí odôvodnil tým, že:

„Práve objektívna konštelácia všetkých vzťahovo súvisiacich faktorov preukazuje do budúca obavu, že menovaná bude vo vyššie opísanom konaní pokračovať aj naďalej, a to nielen vo forme marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie (§71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku), ale aj vo forme pokračovania v trestnej činnosti (§71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) - vid' podplácanie v bodoch 10, 25 a 27 uznesenia o vznesení obvinenia, nielen pre to, aby sa zbavila trestnej zodpovednosti, ale aj pre to, aby si udržala aspoň v miere pre ňu prijateľnej životný štandard, na ktorý je zvyknutá.

S ohľadom na uvedené neakceptoval najvyšší súd návrh obvinenej na prepustenie z väzby a rozhodol o jej vzatí do väzby aj z dôvodu podľa §71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku... “

26. Vo vzťahu k výroku (napadnutého) rozhodnutia špecializovaného trestného súdu o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd v jeho napadnutom rozhodnutí uviedol:

„... tento (výrok, pozn.) si najvyšší sud osvojil ako správny a zákonný a preto nemal dôvod ho rušiť či meniť. K odôvodneniu tohto výroku sudcom pre prípravné konanie najvyšší súd dopĺňa.

Prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Trestného poriadku) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je, alebo má byť

obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach §71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku.

Všetky okolnosti uvedené vyššie vo vzťahu k jednotlivým obvineným, podľa názoru najvyššieho súdu, nielenže dokumentujú a preukazujú existenciu väzobných dôvodov, ale zároveň umožňujú vysloviť najvyššiemu súdu záver, že procesný prostriedok nahrádzajúci väzbu, na ktorý musí súd z úradnej povinnosti prihliadať... by nesplnil svoj účel - zabrániť obvineným... v pokračovaní v trestnej činnosti a zabezpečiť plynulý priebeh ďalšieho konania, pretože miera rizika marenia objasňovania okolností závažných pre trestné stíhanie a pokračovania v trestnej činnosti presahuje akceptovateľnú hranicu dôvery súdu v kladné vlastnosti osobností menovaných obvinených (vrátane sťažovateľky, pozn.).“

27. Pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ako sťažnostného súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a sťažnostného tvoria pre účely posúdenia ústavným súdom jeden celok (I. ÚS 379/2018, I. ÚS 161/2019, IV. ÚS 354/2020), a preto ústavný súd pri preskúmaní zákonnosti a ústavnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľky vychádzal z oboch týchto rozhodnutí.

28. Špecializovaný trestný súd k dôvodom preventívnej a kolúznej väzby vo všeobecnosti konštatoval:

„Sudca pre prípravné konanie v zhode s návrhom prokurátorky dospel k záveru, že existuje dôvodné podozrenie, že osoby obvinených... sa dopustili skutkov, ktoré sú im kladené za vinu a tieto majú znaky trestných činov. Toto konštatovanie vyplýva doteraz z obstaraných dôkazov, najmä výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a najmä svedka [REDAKOVANÉ], ako aj z prepisov z mobilnej aplikácie Threema v písomnej a elektronickej podobe, ktoré sú súčasťou vyšetrovacieho spisu a pochádzajú z mobilného telefónu zn. iPhone, ktorý bol vydaný podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku v inom trestnom konaní svedkom [REDAKOVANÉ] a ktorý bol následne znalecky skúmaný Europolom a listinné dôkazy, ktoré sa týkajú

znaleckého skúmania daného mobilného telefónu, ako aj telefónu vydaného svedkom [REDACTED]. Posledne menovaný svedok sa v rozsiahlej výpovedi podrobne vyjadril k jednotlivým skutkom, ktoré sú uvedené vo výrokovvej časti uznesenia o vznesení obvinenia.

Pokiaľ ide o autenticitu uvedenej mobilnej aplikácie a jej obsahu zisteného zo zaistených mobilných telefónov je potrebné odvolať sa na výsledky pôvodného trestného konania dvojnásobnej úkladnej vraždy, ako aj na výsluch svedka [REDACTED], ktorý tvrdí, že nezasahoval do mobilných telefónov a ani ich nedal do dispozície iným osobám. Autentickosť komunikácie navyše potvrdili vo svojich výpovediach [REDACTED] a [REDACTED], ktorí sa aj vyjadrovali k jednotlivým tvrdeniam z daných komunikácií, pričom súčasne potvrdili, že je to ich komunikácia s [REDACTED] a súčasne sú to skutočnosti, ktoré naozaj písali. [REDACTED] dokonca spoznal Threema ID kód [REDACTED]. [REDACTED] síce už na začiatku trestného konania predložila do spisu obdobnú komunikáciu v troch verziách, čo je možné považovať za jej obranu pred možným trestným stíhaním. Táto komunikácia je veľmi podobná pôvodnej, takže sa dá predpokladať, že bola vytvorená narýchlo podľa pôvodnej. Tento záver vyplýva z toho, že [REDACTED] predložené tri verzie jej komunikácie neobsahovali komunikáciu [REDACTED] s inými osobami. Ak by sa úplne celá komunikácia osoby [REDACTED] z aplikácie Threema prepočítala na strany formátu A4, tvorila by mnohotisíc strán. Je veľmi ťažko predstaviteľné, že by niekto umelo vytváral tak rozsiahlu komunikáciu tak veľkého počtu rôznych oblastí života iba preto, aby nejakým spôsobom uškodil buď iba [REDACTED] alebo niekoľkým ďalším osobám z danej komunikácie. Prípadnú schopnosť zálohovania obsahu aplikácie Threema zo strany [REDACTED] dokladá aj jeho komunikácia s [REDACTED], ktorému dňa 07.11.2017 písal, ako si môže takúto komunikáciu zálohovať, pričom [REDACTED] sa ho pýtal na fungovanie tzv. backupu.

Pri rozhodovaní o väzbe nejde o rozhodovanie o vine a treste a na existenciu materiálnej podmienky väzby je potrebné, aby zistené skutočnosti nasvedčovali, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, teda v tomto štádiu konania je možné považovať aj osamotený dôkaz spočívajúci v obsahu výpovede svedka [REDACTED] za dostatočný na konštatovanie materiálnych podmienok väzby týchto obvinených.

Sudca pre prípravné konanie nezisťuje žiadny dôvod neveriť údajom predneseným svedkom [REDAKOVANÉ], najmä keď ten vo svojej výpovedi uvádza aj skutky a osoby, ktoré sa ich mali dopustiť, o ktorých orgány činné v trestnom konaní dovtedy nemali žiadnu vedomosť a súčasne týmto usvedčuje aj sám seba.“

28.1 Naplnenie dôvodu tzv. kolúznej väzby sťažovateľky podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd videl hlavne v tom, že:

«... v čase spáchania skutkov bola nielen sudkyňou, ale najmä [REDAKOVANÉ] a práve z titulu svojej funkcie mala ovplyvňovať konanie iných sudkýň (ktoré sú tiež obvinené) ako [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Zo zaistenej komunikácie z aplikácie Threema vyplýva, že bola súčasťou korupčného konania obvineného [REDAKOVANÉ], kedy v súvislosti s kauzou „zmeniek TV Markíza“ mala napísať [REDAKOVANÉ], že so svojou odmenou za túto kauzu sa rozdelí s [REDAKOVANÉ], keďže táto napísala rozsudok v danej veci. Existuje dôvodné podozrenie, že [REDAKOVANÉ] mala ovplyvňovať, resp. sa aktívne podieľať na ovplyvňovaní viacerých súdnych konaní na rôznych súdoch, čo bude predmetom ďalšieho dokazovania. V tejto súvislosti je možné uviesť príklady súdnych konaní na Najvyššom súde SR vo veci korupčnej kauzy profesora nitrianskej univerzity UKF, resp. súdne konanie na Okresnom súde Trenčín vo veci spol. Agrofarma Červený Kameň. Z výpovede svedka [REDAKOVANÉ] vyplýva, že [REDAKOVANÉ] mala byť najbližšou „spolupracovníčkou“ [REDAKOVANÉ] pri jeho snahách o ovplyvňovanie súdnych konaní, pričom veľmi blízke vzťahy [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] potvrdil aj svedok [REDAKOVANÉ]. Činnosť [REDAKOVANÉ] sa však neobmedzila „iba“ na sprostredkovanie súdnych rozhodnutí ako v prípade kauzy zmeniek, ale aj sama mala organizovať ovplyvňovanie súdnych konaní, čoho príkladom je kauza „Vodári“, čo opäť potvrdzuje svedok [REDAKOVANÉ]. Jeho výpoveď však potvrdzuje aj zaistená komunikácia z aplikácie Threema. [REDAKOVANÉ] sa však mala pokúšať ovplyvniť aj rozhodnutie inej sudkyne a to v kauze konkurzu budovy Majáku nádeje v Bratislave, čo bola organizácia na pomoc týraným a zneužívanými ženám, čo potvrdzuje tak komunikácia v Threeme, ale aj svedok [REDAKOVANÉ]. Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvinenie [REDAKOVANÉ] sa týka množstva iných ľudí, ktorých je potrebné vypočuť ako svedkov. Ide najmä o sudcov, ktorí v daných kauzách rozhodovali, ale aj strán konania a spoluobvinených. V súvislosti s naznačenou existenciou obavy z ovplyvňovania je potrebné dať do pozornosti výpoveď

svedkyne [REDACTED], ktorá pracovala tak s [REDACTED], ako aj [REDACTED] a ktorá v tejto súvislosti uviedla, že [REDACTED] bola absolútne poslušná a submisívna voči [REDACTED], ktorá bola vo vzťahu k nej naopak veľmi direktívna, pričom [REDACTED] sa jej mala doslova báť.

V súhrne je potom možné dospieť k záveru, že keď je obvinená [REDACTED] dôvodne podozrivá, že rôznym spôsobom mala vplývať na iné osoby, aby tieto osoby porušili svoje povinnosti a porušili zákon, že rovnako bude vyvíjať konanie smerujúce k mareniu objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie.».

28.2 Nenaplnenie dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd odôvodnil takto: „Pokiaľ prokurátorka navrhla ustáliť aj dôvod väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s odôvodnením, že obava z pokračovania v trestnej činnosti obvinenej [REDACTED] je na mieste, nakoľko príjmy, ktoré mohla obvinená mať z trestnej činnosti, mohli byť výrazným zdrojom jej príjmov a poukázala na medializovanú kauzu bytu v ktorom býva, pričom tento je evidovaný na jej dvoch synov, pričom s týmto bytom nie je spojený žiadny hypotekárny úver s týmto sa sudca nestotožnil v zhode s námietkami obvinenej s poukazom na to, že ako to bolo naznačené vyššie, obvinená mala na pôsobenie na iné osoby zneužívať najmä svoje postavenie, či už [REDACTED] a politicky činné osoby, čo v súčasnej dobe evidentne neprichádza do úvahy, nakoľko z tejto funkcie odstúpila a má dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, ktorý je spojený aj s pravidelným, aj keď výrazne nižším príjmom. Rovnako sa v tomto smere stotožnil s námietkami obvinenej pokiaľ ide o vlastníctvo bytu jej synmi, ktorý užíva, pretože v tomto smere, že by malo byť podozrenie, že ide o nadobudnutie vlastníctva z nelegálnych finančných prostriedkov, nie je ničím preukázané...“

VI.

VI.1 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu

29. Sťažovateľka v posudzovanej veci namieta, že k porušeniu jej práv garantovaných ústavou a dohovorom došlo (aj) napadnutým rozhodnutím špecializovaného

trestného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o jej vzatí do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

30. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky poukazuje na to, že z (už citovaného) čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva rozdelenie systému ústavnej ochrany základných práv a slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

31. Z § 83 ods. 1 Trestného poriadku (citovaného v časti II tohto uznesenia, pozn.) vyplýva, že sťažovateľka proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu mala právo podať sťažnosť ako riadny opravný prostriedok (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd (čo aj svojím uznesením sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020 urobil). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať označené rozhodnutie prvostupňového súdu.

32. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

VI.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označeného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu

VI.2.1 K rozhodnutiu najvyššieho súdu o preventívnej väzbe

33. Najvyšší súd dospel na rozdiel od špecializovaného trestného súdu k záveru, že u sťažovateľky je daný aj dôvod preventívnej väzby, a na námietku sťažovateľky, o neexistencii „konkrétnych skutočností“ v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku uviedol: *«... sťažovateľka opomenula, že obava z pokračovania v trestnej činnosti môže vyplývať aj len z konania páchatel'a - § 71 ods. 1 Trestného poriadku - „... a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že...“ Týmto konaním sa samozrejme myslí konanie páchatel'a nielen po vznesení obvinenia, ale aj po čine a z hľadiska objektívnej konštelácie zahrňujúcej nielen osobu páchatel'a a všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu aj konanie a správanie sa páchatel'a ako celok.*

Podstata konania, pre ktoré je obv. [REDAKOVANÉ] stíhaná, spočíva v manipulácii sudcov ([REDAKOVANÉ]) v tom ako, v prospech koho a za koľko majú rozhodovať jednotlivé kauzy, pričom za to mala byť „odmeňovaná“ obv. [REDAKOVANÉ] a tiež prostredníctvom neho mala „odmeňovať“ poslušných sudcov“. Opísané opakované konanie menovanej vo viacerých veciach a vo vzťahu k viacerým osobám sa stalo, podľa názoru najvyššieho súdu, pre menovanú súčasťou jej bežného života nehovoriac už o tom, že takto sa správala a konala z pozície [REDAKOVANÉ].

Takéto „bezškrupulózne“ správanie sa obv. [REDAKOVANÉ] sa nezmenilo ani po vznesení obvinenia, čo zreteľne dokumentuje jej ignorácia takých významných usvedčujúcich dôkazov, ako sú výpovede svedka [REDAKOVANÉ], či údaje z Threemy a v súvislosti s tým napr. jej odpoveď na otázku vyšetrovateľ'a pri výsluchu po zadržaní aký je jej vzťah k spoluobvineným. Odpoveď „[REDAKOVANÉ] - nepoznám“... Už súčasná dôkazná situácia (viď. vyššie) totižto preukazuje opak. Navyiac svedok [REDAKOVANÉ] pri opise kauzy „Vodári“ vysvetlil, že záujem obv. [REDAKOVANÉ] na tejto veci „neopadol“

ani po vzatí obv. [REDAKOVANÉ] do väzby. Takéto správanie sa obvinenej samo o sebe pochopiteľne nemôže predstavovať žiadny dôvod väzby, ale poslúžilo najvyššiemu súdu na posúdenie osobnostnej skladby obvinenej.

Obv. [REDAKOVANÉ] bola súčasťou dobre fungujúceho stroja (viď. Threema ale i vyjadrenie obv. [REDAKOVANÉ] a svedka [REDAKOVANÉ]) búrajúceho základné princípy právneho štátu a ničiaceho dôveru v súdnictvo a v jeho spravodlivý a rovnaký prístup k stranám sporu. Takéto jej konanie vnímajúc ho ako celok vo všetkých súvislostiach, nielen hľadajúc konkrétnu skutočnosť v zmysle §71 ods. 1 Trestného poriadku považuje najvyšší súd za konanie, ktoré vyvoláva obavu z jej kolúzných a pokračovacích aktivít v prípade, ak by nebola stíhaná väzobne, najmä ak spoluobvinení boli tiež súčasťou tohto stroja.

Práve objektívna konštelácia všetkých vzťahovo súvisiacich faktorov preukazuje do budúca obavu, že menovaná bude vo vyššie opísanom konaní pokračovať aj naďalej, a to nielen vo forme marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie (§71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku), ale aj vo forme pokračovania v trestnej činnosti (§71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) - viď podplácanie v bodoch 10, 25 a 27 uznesenia o vznesení obvinenia, nielen pre to, aby sa zbavila trestnej zodpovednosti, ale aj pre to, aby si udržala aspoň v miere pre ňu prijateľnej životný štandard, na ktorý je zvyknutá.»

34. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnosti napadnutého rozhodnutia vychádzal z princípu sebaobmedzovania a minimalizácie zásahov do právomoci všeobecných súdov. Výklad „konkrétnych skutočností“ odôvodňujúcich väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku patrí predovšetkým všeobecným súdom, ktoré, vychádzajúc zo znalostí skutkových okolností danej veci, v danej fáze trestného konania sú oprávnené posúdiť existenciu dôvodov väzby. Pri rozhodovaní o väzbe s poukazom na jej podstatu možno hovoriť iba o pravdepodobnosti ohľadom dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude vo väzbe. Je nevyhnutné, aby závery súdov boli logické a musia výslovne a prehľadne vysvetľovať, z ktorých konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že obvinený bude konať spôsobom predpokladaným § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky ESĽP

vo veciach Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra v. Francúzsko z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

34.1 Ústavný súd pripomína, že zákonné dôvody, pre ktoré môže byť obvinený vzatý do väzby, je nutné vykladať reštriktívne.

34.2 K dôvodom preventívnej väzby však je možné vo všeobecnosti skonštatovať, že táto sa odlišuje od ostatných dvoch dôvodov tým, že má zabrániť obvinenému v pokračovaní trestnej činnosti.

34.3 Z citovaného odôvodnenia najvyššieho súdu (bod 33) k tzv. preventívnej väzbe je na prvý pohľad zrejmé, že dôvody tzv. preventívnej a tzv. kolúznej väzby nie je možné v uznesení najvyššieho súdu odlíšiť. Už samotná táto skutočnosť spochybňuje kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia a samotnú existenciu dôvodov tzv. preventívnej väzby.

34.4 Ústavný súd poukazuje na to, že najvyšší súd v úvode „upozornil“ sťažovateľku, že obava z pokračovania v trestnej činnosti môže vyplývať aj len „zo samotného konania“. Ústavný súd však v tejto súvislosti musí konštatovať, že aj keď ku konaniu nemusia prikročiť ďalšie konkrétne skutočnosti, konanie, ktoré odôvodňuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, musí byť konkretizované. Táto požiadavka vyplýva aj z rozhodovacej činnosti ESĽP (Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991).

34.5 Najvyšší súd prikročil ku špecifikácii „konkrétnych skutočností“, z ktorých má vyplývať dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti, no obmedzil sa len na hodnotenie podstaty konania, pre ktoré je sťažovateľka trestne stíhaná, a následne toto konanie hodnotí ako „bezškrupulózne“, ktoré sa nezmenilo ani po vznesení obvinenia, čo vyplýva z ignorácií usvedčujúcich dôkazov a jej „neopadajúcemu“ záujmu o kauzu „Vodári“ ani po vzatí do väzby spoluobvineného [REDACTED].

34.6 Ústavný súd však musí zdôrazniť, že to bol najvyšší súd, ktorý sám konštatoval, že „osobnostná skladba sťažovateľky, ktorá sa prejavila vyššie popísaným bezškrupulóznym konaním a to či už pri páchaní trestnej činnosti alebo po vznesení obvinenia nemôže byť sama osobe žiadnym dôvodom väzby“.

34.7 Po samotnom konštatovaní, že iba osobnostná skladba sťažovateľky nemôže sama osobe byť dôvodom väzby, už následne najvyšší súd v napadnutom uznesení nepoukazuje na žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by spolu s tzv. „bezškrupulóznym správaním“ mali odôvodniť tzv. preventívnu väzbu. Obmedzuje sa iba na konštatovanie, že

sťažovateľka bola „súčasťou dobre fungujúceho stroja“, pričom takéto konanie vnímané ako celok považuje najvyšší súd za také, ktoré vyvoláva obavu z jej pokračujúcich aktivít. Najvyšší súd tak nielenže nepoukazuje na žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali tzv. preventívnu väzbu, ale sám konštatuje, že neexistuje žiadna konkrétna skutočnosť, iba dôvodné podozrenie, že sťažovateľka páchala trestnú činnosť, pre ktorú je proti nej vedené trestné stíhanie.

34.8 Pokiaľ najvyšší súd poukazuje na to, že sťažovateľka spolu so spoluobvinenými bola súčasťou „dobre fungujúceho stroja“, ústavný súd musí v tejto súvislosti konštatovať, že najvyšší súd sa pri rozhodovaní o dôvodoch preventívnej väzby vôbec nezaoberal otázkou, do akej miery je dôvodná obava z pokračovania trestnej činnosti sťažovateľkou za situácie, keď už činnosť „dobre fungujúceho stroja“ bola odhalená a domnelí páchatelia sú trestne stíhaní. O to viac, ak sťažovateľka pred vznikom tejto skupiny podľa obsahu spisu trestnú činnosť nepáchala. Navyše, nie je ani zrejmé, či a akú úlohu zohrával pri rozhodovaní o väzbe fakt, že sťažovateľka už nie je [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED] [REDACTED]“), keďže najvyšší súd poukázal na to, že pri páchaní trestnej činnosti konala a správala sa z pozície [REDACTED].

34.9 V odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu ku všeobecným dôvodom tzv. preventívnej väzby najvyšší súd poukazuje na „zaužívané teoreticko-akademické premisy“, z ktorých vyplýva, že dôvod tzv. preventívnej väzby je daný aj vtedy, ak existuje obava, že obvinený, ktorý nebol vzatý do väzby, sa dopustí trestného činu aj inej povahy, ako je trestný čin, pre ktorý je trestne stíhaný, ak medzi pôvodnou trestnou činnosťou a pôvodným postavením obvineného a inou trestnou činnosťou, ktorá hrozí, a súčasným postavením obvineného je možné vyvodiť vzťahovú súvislosť.

34.10 Ústavný súd však konštatuje, že účel týchto teoretických úvah mu nie je celkom zrejmý, keďže preventívnu väzbu (ani u ostatných spoluobvinených, o ktorých najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodoval) neodôvodnil obavou z pokračovania iného druhu trestnej činnosti, ako tej, pre ktorú je sťažovateľka trestne stíhaná. Ústavný súd pripomína, že v zmysle judikatúry ESLP dôvody väzby nesmú byť mimoriadne strohé (porov. rozsudok ESLP vo veci Khudoyorov v. Rusko z 8. 11. 2005).

34.11 Sťažovateľka má právo poznať dôvody, ktoré viedli najvyšší súd k rozhodnutiu o aplikovaní tzv. preventívnej väzby na jej osobu (Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991), pričom najvyšší súd nemá na svoju povinnosť tieto dôvody primerane uviesť rezignovať, bez ohľadu na spoločenský, mediálny či iný tlak, alebo záujem.

34.12 V situácii, keď dva sudy (v danom prípade dokonca obidva so špecializovaným postavením) pri posudzovaní jednej a tej istej otázky nedospejú k zhode, je o to väčším dôvodom a zároveň záväzkom pre súd vyššej inštalácie, aby presvedčivo vyargumentoval svoje závery.

34.13 Najvyšší súd sa pri odôvodnení kolúzne väzby „argumentačne vyčerpal“ a nasledujúce odôvodnenie preventívnej väzby poňal značne abstraktne. Konkrétne je iba jeho obava z možného podplácania najmä v snahe sťažovateľky udržať si finančný nadštandard, ktorý mohla trestnou činnosťou nadobudnúť, s ktorou sa, naopak, špecializovaný trestný súd nestotožnil (bod 28.2). Na tomto mieste ústavný súd opätovne podotýka, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a sťažnostného súdu tvoria pre účely posúdenia ústavným súdom jeden celok (I. ÚS 379/2018, I. ÚS 161/2019, IV. ÚS 354/2020), preto pri svojej konštatácii ústavný súd vychádzal z oboch týchto rozhodnutí.

34.14 Úlohou všeobecných súdov pri posudzovaní existencie dôvodov väzby je predvídať možné riziká v rovine pravdepodobnosti, vychádzajúc z povahy a okolností skutkov, ktoré sa kladú dotknutej osobe za vinu, pričom súd v tomto štádiu stavia svoje závery na základe dôvodného podozrenia (porov. rozsudok ESLP vo veci Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997). V kontexte uvedeného ústavný súd podotýka, že namiesto toho, aby najvyšší súd svoju reálnu obavu z pokračovania v trestnej činnosti obvinenou striktnejšie a dôslednejšie rozviedol, znenie svojho odôvodnenia v tejto časti napadnutého uznesenia skôr zameralo na svoju „subjektívnu rozhorčenosť“ nad správaním obvinenej, čo môže vyvolávať (a u sťažovateľky aj vyvolalo) úvahu o prekročení rámca postačujúceho na účely odôvodnenia väzobného stíhania pri väzobnom dôvode podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ústavný súd preto konštatuje, že odôvodnenie najvyššieho súdu vo vzťahu k preventívnej väzbe sťažovateľky je už skutočne „na hrane“ arbitrárnosti.

34.15 Uvedený kritický záver ústavného súdu k odôvodneniu preventívnej väzby zo strany najvyššieho súdu však nemá dopad na výsledné rozhodnutie. Podľa ustálenej praxe ústavného súdu „*Ak existuje, čo i len jeden zákonný dôvod väzby, väzba je zákonná a ústavná, ak takýto dôvod všeobecný súd aplikoval*“ (m. m. IV. ÚS 383/04). Podobne sa ústavný súd vyjadril aj v iných svojich rozhodnutiach (m. m. III. ÚS 892/2016, I. ÚS 126/2020).

VI.2.2 K rozhodnutiu najvyššieho súdu o kolúznej väzbe

35. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd vo všeobecnej rovine konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k dôvodu kolúznej väzby nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim najvyšším súdom s dôsledkom porušenia sťažovateľky označených práv jej vzatím do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Ústavný súd teda konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci náležite aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych skutkových a právnych okolností predmetnej veci, ktoré boli sťažovateľke podrobne objasnené.

35.1 V predmetnej veci je neprehliadnuteľná skutočnosť, že sťažovateľka sa mala dopustiť trestnej činnosti kladenej jej za vinu niekoľkými skutkami, pri ktorých úzko spolupracovala s osobou [REDAKOVANÉ] a ďalšími sudcami, pričom v páchaní trestnej činnosti mala pokračovať aj po zadržaní kľúčovej osoby [REDAKOVANÉ], ktorý v podstate páchanie celej trestnej činnosti mal organizovať. Skutková situácia je v predmetnej trestnej veci nachádzajúcej sa zatiaľ v štádiu prípravného konania dôkazne podchytená výpoveďou nielen „kľúčového svedka“ bývalého sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý z trestnej činnosti usvedčuje aj sám seba, ale aj výpoveďou ďalšieho relevantného svedka [REDAKOVANÉ], ktorý poskytol ďalší vo veci sa javiaci kľúčový dôkaz, ktorým sú prepisy z mobilnej aplikácie Threema, ktorý skutkovo potvrdzuje výpoveď „kľúčového svedka“ [REDAKOVANÉ]. Teda nie je možné prisvedčiť námietke sťažovateľky o tom, že nie je možné postaviť podozrenie z trestnej činnosti na výpovedi jediného kľúčového svedka. V prípade

sťažovateľky to nie je len, ako už bolo spomenuté, výpoveď svedka [REDACTED] a [REDACTED] a výpisy z mobilnej aplikácie Threema, ale aj celkovo ďalších deväť svedkov, ktorí boli vo veci vypočutí, tak ako to uviedol aj špecializovaný trestný súd vo svojom napadnutom rozhodnutí. Práve početnosť skutkov, ktorých sa sťažovateľka dopustila, a ich závažnosť na verejný spoločenský život a dôveryhodnosť justičného systému, ako aj skutočnosť, že k páchaniu trestnej činnosti „sťažovateľku neodradilo ani zadržanie pravdepodobného organizátora tejto trestnej činnosti...“, predstavuje tie konkrétne skutočnosti, ktorými vo veci konajúce súdy odôvodnili podozrenie z kolúzneho správania sťažovateľky.

35.2 Možno teda uzavrieť, že v prípade sťažovateľky ide na účely rozhodnutia o väzbe dovedty zadováženými dôkazmi o dostatočne preukázané podozrenie z početnej trestnej činnosti (ktorú mala páchať pravidelne s cieľom získať majetkový prospech aj za cenu ohrozenia dôveryhodnosti celého justičného systému a ktorú od jej páchania neodradila ani hrozba trestnoprávneho postihu a zadržanie jedného z jej hlavných subjektov) založenej na korupčnom a manipulatívnom (nátlakovom) správaní, ktorého cieľom malo byť práve (nezákonné) ovplyvnenie rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci (súdov) v konkrétnych veciach. Právny záver najvyššieho súdu, že v spojení s osobnostnou štruktúrou sťažovateľky (prejavenou aj jej správaním „po čine“), na ktorú najvyšší súd v napadnutom uznesení taktiež poukázal (a ktorú je pri rozhodovaní o väzbe nevyhnutné brať do úvahy), ide o konkrétne skutočnosti podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odôvodňujúce reálnu obavu, že sťažovateľka bude vyvíjať snahu smerujúcu k mareniu vyšetrovania, preto podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky ústavnej nekonformnosti. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojej stabilnej judikatúry, reflektujúcej ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov (pozri napr. IV. ÚS 124/03, III. ÚS 38/09, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 447/2018), poukazuje na to, že skutočnosti odôvodňujúce väzobné stíhanie môžu spočívať aj v druhovej povahe, resp. charaktere stíhanej trestnej činnosti a v spôsobe jej spáchania obvineným.

35.3 Na uvedenom nič nemení ani námietka sťažovateľky, že už nedisponuje postavením, ktoré by jej umožňovalo kolúzne konanie, resp. ňou implicitne poukazovaná skutočnosť, že časť skupiny osôb, ktorá sa mala podieľať na páchaní stíhanej trestnej

činnosti (vrátane jej čelného predstaviteľa), sa v súčasnosti nachádza vo väzbe, keďže tieto skutočnosti sú vo vzťahu k najvyšším súdom konštatovaným väzobným dôvodom irelevantné. Inými slovami, ovplyvňovanie vyšetrovania je možné aj bez toho, aby osoba, ktorá sa takého konania dopúšťa, mala formálne postavenie sudkyne alebo [REDACTED], resp. (naďalej) mala k dispozícii okruh osôb, s ktorými sa mala podieľať na páchaní trestnej činnosti.

35.4 Odôvodnením kolúznej väzby sťažovateľky týmito konkrétnymi skutočnosťami tak vo veci konajúci najvyšší súd dostatočne preskúmal okolnosti svedčiace pre potrebu väzobného stíhania sťažovateľky (rozsudok ESĽP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31).

35.5 Najvyšší súd, rozhodujúc v sťažnostnom konaní o kolúznej väzbe sťažovateľky, sa adekvátne vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami a argumentmi, ktoré boli spôsobilé spochybniť existenciu podmienok nevyhnutných pre zákonnosť pozbavenia jej osobnej slobody (porov. rozsudok Veľkej komory ESĽP vo veci Nikolova v. Bulharsko z 25. 3. 1999, bod 61; rozsudok ESĽP vo veci Ilijkov v. Bulharsko z 26. 7. 2001, bod 94, rozsudok ESĽP vo veci Ignatenco v. Moldavsko z 8. 2. 2011, bod 78, rozsudok ESĽP vo veci Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan z 22. 5. 2014, bod 114) a ktoré aj vo svojom napadnutom rozhodnutí náležite interpretoval.

36. V širších súvislostiach je možné podporne poukázať aj na odbornú literatúru (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck 2012), podľa ktorej „... zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody pre pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo [pozri rozsudok ESĽP vo veci Khudoyorov v. Rusko z 8. 11. 2005, § 131 a § 157, porov. tiež rozsudok ESĽP vo veci Miminoshvili v. Rusko z 28. 6. 2011, § 69]“, možno konštatovať a dospieť k záverom, že najvyšší súd sťažovateľke dôvody jej kolúznej väzby z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok aj náležite vysvetlil.

37. Za neopodstatnenú považuje ústavný súd aj výhradu sťažovateľky, že najvyšší súd ju vzal do väzby preto, aby „vyšiel v ústrety spoločenskému dopytu“. Obvineným subjektívne vnímané spoločenské odsúdenie jeho konania [bez ohľadu na (ne)opodstatnenosť prevažujúcej verejnej mienky] totiž samo osebe nie je spôsobilé spochybniť ústavnú akceptovateľnosť rozhodnutia všeobecného súdu vydaného v trestnom konaní vedenom proti nemu, a to za podmienky, že také rozhodnutie je riadne odôvodnené a nevykazuje znaky zneužitia, resp. účelového ohýbania práva. Ako už bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sťažovateľky je podľa názoru ústavného súdu odôvodnené spôsobom, ktorý napriek výhrade ústavného súdu (bod 34.14 tohto odôvodnenia) možno považovať za ústavne udržateľný. Obrana sťažovateľky miestami pôsobí ako nekonzistentná, keďže na jednej strane vo verejnom tlaku vidí dôvod jej vzatia do väzby a na druhej strane sa naň odvoláva pri svojej argumentácii, že pod takým „intenzívnym mediálnym dozorom“ by predsa nemohla pokračovať v trestnej činnosti alebo ovplyvňovať svedkov.

38. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v súlade s judikatúrou EŠLP sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ („reasonable suspicion“) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu alebo väzbe. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (rozsudok EŠLP vo veci Michalko v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, body 112 a 113, rozsudok EŠLP vo veci Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan z 22. 5. 2014, bod 88, sťažnosť č. 15172/13), pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok EŠLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva napĺňa skutkovú podstatu trestného činu (rozsudok EŠLP vo veci Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997) a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (rozsudok EŠLP vo veci Berktaý v. Turecko z 1. 3. 2001).

38.1 Ústavný súd vo vzťahu k odôvodnenosti podozrenia pri vznesení obvinenia vo svojej judikatúre uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava

vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola kompletne podložená aj nespochybniteľnými dôkazmi proti obvinenému, pretože by bolo nelogické, aby trestné činy boli jednoznačne definované a aj preukázané už v tomto štádiu trestného stíhania, t. j. prípravného konania, keďže toto je cieľom až následného vyšetrovania a najmä konania pred súdom. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním, tak ako to vyplýva aj z komentovaného znenia dohovoru, „skutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia [pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, porov. tiež Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189]... skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť rovnakej úrovne, ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo pre podanie obžaloby, čo je predmetom až ďalšej fázy trestného konania [Krejčíř proti Českej republike, rozsudok, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05, bod 75,]“ (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck 2012). Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013). Pri rozhodovaní o väzbe teda postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

38.2 Taktiež z rozhodovacej činnosti ESLP vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968, séria A, č. 7, str. 24 –25, § 12; Stogmüller v. Rakúsko z 11. 11. 1969, séria A, č. 9, str. 40, § 4; Ringeisen v. Rakúsko zo 16. 7. 1971, séria A, č. 13, str. 42, § 104; Letellier v. Francúzsko z 26. 6. 1991, séria A, č. 207, § 35; van der Tang v. Španielsko z 13. 7. 1995, séria A, č. 321, § 55; Muller v. Francúzsko zo 17. 3. 1997, č. 21802/93, § 35; Punzelt v. Česká republika z 25. 4. 2000, č. 31315/96, § 73 a Jecius v. Litva z 31. 7. 2000, č. 34578/97, § 93), ako aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 199/05) vyplýva, že dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu predstavuje *conditio sine qua non* pre väzbu.

39. Sťažovateľka tiež namieta, že všeobecné súdy sa v jej veci riadne nezaoberali otázkou, či jej väzba je nevyhnutná alebo je ju možné nahradiť niektorým z na to určených zákonných inštitútov. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na už citovanú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej sa sťažnostný súd zaoberal možnosťou nahradenia väzby sťažovateľky dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a dospel k riadne odôvodnenému záveru, že výrok (napadnutého) uznesenia prvostupňového špecializovaného trestného súdu, ktorým väzbu (ani) sťažovateľky týmto inštitútom nenahradil, považuje za zákonný a vecne správny. Ústavný súd k tomu dodáva, že všeobecný súd je povinný ex offo (samostatným výrokom) rozhodovať len o tom, či nahrádza väzbu obvineného práve označeným inštitútom dohľadu probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a túto povinnosť nemá pri ostatných inštitútoch nahradenia väzby podľa § 80 ods. 1 písm. a) a b) a § 81 Trestného poriadku. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľky ani z dokumentácie k nej pripojenej pritom nevyplýva, že by sťažovateľka navrhovala nahradenie jej väzby niektorým z označených inštitútov, o ktorých všeobecný súd rozhoduje len na návrh. V nadväznosti na uvedené potom platí, že ak najvyšší súd dospel k záveru, že nebolo možné nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka (ktorý je efektívnou a priebežne aktualizovanou garanciou na daný účel), bolo použitie väzby nevyhnutné. Ústavný súd preto považuje napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu za ústavne konformné aj v kontexte (v tomto bode) označenej námietky sťažovateľky.

40. Napokon sťažovateľka namieta, že najvyšší súd jej svojím postupom „*znemožnil osobnú účasť*“ na zasadnutí, na ktorom sa rozhodovalo (aj) o jej sťažnosti proti napadnutému väzobnému rozhodnutiu prvostupňového súdu.

40.1 K tejto námietke sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že EŠLP vo svojej judikatúre k ustanoveniam čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí najmä právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (porov. napríklad rozsudok EŠLP vo veci Michalko v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, sťažnosť č. 35377/05, ods. 156 a tam citovaná prejudikatúra, rozsudok EŠLP vo veci Nikolov proti Bulharsku

z 25. 3. 1999, rozsudok ESLP vo veci Kampanis proti Grécku z 13. 7. 1995), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania a právo nebyť zbavený osobnej slobody svojvoľným (arbitrárnym) postupom (porov. už citovaný Michalko proti Slovensku, ods. 156 a 158). Neodmysliteľnou procesnou zárukou pri zásahu do základného práva jednotlivca do osobnej slobody teda musí byť právo dotknutej osoby vyjadriť sa, teda právo na vypočutie súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe (III. ÚS 84/06, II. ÚS 108/08).

40.2 Ani z judikatúry ESLP však nevyplýva potreba osobného vypočutia sťažovateľa v konaní o väzbe na oboch stupňoch konania. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokúvaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní (III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07). Teda nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní treba posudzovať vždy individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu.

40.3 Ústavný súd vo vzťahu k tejto výhrade poukazuje na príslušné zákonné ustanovenia (citované v časti III tohto odôvodnenia, pozn.), z ktorých vyplýva, že o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby rozhoduje nadriadený súd na neverejnom zasadnutí (§ 192 ods. 3 Trestného poriadku), na ktorom môže predseda senátu umožniť účasť (aj) obvinenému a jeho obhajcovi (§ 302 ods. 2 Trestného poriadku). Teda zo zákonnej dikcie § 302 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva fakultatívna možnosť, nie obligatórna zákonom uložená povinnosť predsedu senátu sťažnostného súdu uskutočniť neverejné zasadnutie za prítomnosti sťažovateľa ako obvineného a jeho obhajcu. Porušeniu práv sťažovateľa nezodpovedá stav, keď v konaní pred prvoinštančným súdom bol za prítomnosti svojho zvoleného obhajcu vypočutý, mal možnosť predniesť všetky svoje argumenty, námietky nielen k trestnej činnosti mu kladenej za vinu, ale aj voči svojmu zadržaniu vrátane ponúknutia prostriedkov nahradenia väzby, o ktorých súd v prvostupňovom konaní aj rozhodol, resp. sa nimi ústavne súladným spôsobom aj vysporiadal. Navyše, sťažovateľka v posudzovanej veci v ústavnej sťažnosti ani len netvrdí, že by o účasť na predmetnom neverejnom zasadnutí najvyššieho súdu požiadala. Neobstojí

potom ani jej súvisiaca námietka, že „*prípadný súlad postupu najvyššieho súdu s Trestným poriadkom v žiadnom rozsahu nekompensuje nesúlad takého postupu s dohovorom*“. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že procesný postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v trestnoprávnej veci) nemôže znamenať porušenie základných ľudských práv (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, IV. ÚS 11/2011, IV. ÚS 252/2018).

40.4 Sťažovateľkou poukazované rozhodnutie ESLP navyše hovorí o povinnosti členských štátov zabezpečiť možnosť osobnej účasti strán (účastníkov) na konaní súdu o opravnom prostriedku. Z už uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka v danom prípade túto možnosť (zúčastniť sa neverejného zasadnutia najvyššieho súdu, na ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie) vytvorenú právnou úpravou mala, musela by sa však o takú účasť uchádzať (na rozdiel od obligatórneho výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie). Ústavný súd by (len) v takom prípade mohol preveriť, ako sa najvyšší súd s takou žiadosťou sťažovateľky vysporiadal.

41. Na základe uvedených skutočností, sumarizujúc už vyslovené čiastkové závery, ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a ani postup predchádzajúci jeho vydaniu nevykazujú také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľkou označených práv garantovaných ústavou a dohovorom. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti namietajúcej porušenie čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

VI.3 K namietanému porušeniu základného práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 dohovoru

42. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie

obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018). Ústavný súd preto odkazuje na už uvedené argumenty a aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu